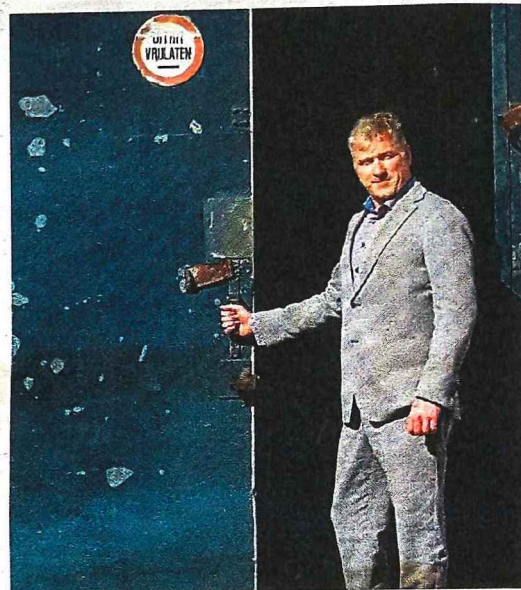

De organisatie zorgt er al 40 jaar voor dat toonaangevende monumenten als distilleerderij Van Kleef, de brandweerkazerne in Scheveningen en de Julianakerk worden van de slopershamer. Maar bij het grote publiek is Stadsherstel nog onbekend.

▲ Het voormalige bierdepot De Drie Hoefijzers aan de Zwetstraat. Onderzoek bracht hier verrassende zaken aan het licht. FOTOS REMCO ZWINKELS

▲ Bernard Ferf Jentink trekt de deur van het bierdepot achter zich dicht.

Al 40 jaar een stille kracht

Hans Hemmes

In het centrum van Den Haag stond in de jaren 70 van de vorige eeuw bijna 'het motorblok'. Dit was een nieuwbouwplan van de bekende Italiaanse architect Nervi. Het doel: de kale vlakte in het Spuikwartier vullen met een kolos.

„Daar moeten we iets tegen doen”, dacht een groep prominente Hagenaars. Onder hen een bankier bij Van Lanschot, directeur Sijthoff van de Haagsche Courant en uitgever Voorhoeve. Zij waren bezorgd over de zieltogende staat waarin de binnenstad verkeerde. Veel straten waren dichtgetimmerd, niemand wilde er wonen, alles ging tegen de vlakte. Het was 1974 en vijf voor twaalf voor het centrum. Om de verwaarlozing te stoppen werd het Monumentenfonds opgericht, dat in 1977 zou overgaan in Stadsherstel.

Voor de huidige directeur Bernard Ferf Jentink, toevallig geboren in 1974, is die oude tijd moeilijk voor te stellen. Den Haag is nu booming, appartementen in het centrum zijn enorm in trek en veel monumenten zijn opgeknapt. Dat is de verdienste van Stadsherstel, 40 jaar geleden nog een roepende in de woestijn, maar ook van organisaties als Vrienden van Den Haag en de stichting voor Herstel van Industrieel Erfgoed SHIE. De eerste aankoop was de Oude Molstraat, die er het ergste aan toe was. Daarna volgden zo'n veertig panden. Ferf Jentink: „Bekend was de actie voor behoud van de Stadsrijkschool aan de Kazernestraat. Daar zijn we nog mee op tv geweest. We hebben de eerste prijs van de Bank-

Giro Loterij niet gewonnen.”

Andere 'hoogtepunten' zijn de brandweerkazerne aan de Duinstraat en de Julianakerk in Transvaal. De oude distilleerderij van Van Kleef aan de Lange Beestenmarkt werd een internationale toeristische trekpleister. In het oudste telefoonboek van Den Haag uit 1887 had het bedrijf nummer 1. Nu is het de laatste stoomdistilleerderij in de stad.

Zwak

Ferf Jentink heeft een zwak voor aankopen als het oude Havenkantoor aan de Goudriaankade. „Dat is een schatje. Ik heb een foto ervan als screensaver.” Stadsherstel trok zich ook het lot aan van de oude Augustinusschool aan de Tenierstraat in de Schilderswijk. Een school waar veel Hagenaars herinneringen aan hebben. Op het feest van het 40-jarig bestaan vertelde Ferry Mingelen dat zijn neefjes er op school zaten. Het is een de laatste oudere gebouwen in de

wijk. Ferf Jentink: „Het stond er jaren maar te verkrotten. Binnenkort is er een kijkdag.”

Stadsherstel koopt bedreigde monumenten of beeldbepalende panden aan en geeft ze een nieuwe bestemming. „We doen eerst een historisch en bouwkundig onderzoek”, aldus de directeur.

Trots wijst hij op de recente aankoop, het voormalige bierdepot De Drie Hoefijzers aan de Zwetstraat bij station Hollands Spoor. Hier bracht het onderzoek verrassende dingen aan het licht. Zo zijn er kleurrijke tegeltableaus ontdekt uit de Jugendstil. Dit was vorige eeuw het grootste bierdepot van brouwerij De Drie Hoefijzers, die ook vestigingen had in Delft en Rotterdam. In de tijd dat er geen koelkasten bestonden, werden de bierfusten op een aparte manier koel gehouden. „Dat ging met ijsblokken, die werden gestort in twee betonnen bakken op de eerste verdieping. Via luchtschachten ging de

De oude Augustinusschool aan de Tenierstraat stond jaren te verkrotten, maar binnenkort is er een kijkdag

—Bernard Ferf Jentink

koelende lucht naar beneden. Die bakken zijn er nog. We hebben ook de flessenkelder uitgegraven.”

Stadsherstel wil die rijke historische straks zichtbaar te maken. „We zijn in gesprek met een bakkerij. Moge komt er een glazen vloer en in de oude betonbakken kan het meel vullen worden opgeslagen.”

Wethouder Wijsmuller woont de Rivierenbuurt. Hij heeft gezien hoe het oude bierdepot in verval raakte. Eerst zat er een houthandel en later een autosloopbedrijf. Hij heeft ooit geprobeerd om het depot zelf te kopen met een paar andere die hij kende van culturele broedplaats De Illusie. „Maar de vraag was absurd”, herinnert hij zich.

De wethouder wordt blij van de plannen met het pand. Hij merkt er in de gemeenteraad steeds meer discussie komt over karakteristieke panden. „Zoals laatst over het behoud van kerken. Stadsherstel kan daar een rol bij spelen. Kijk maar de Julianakerk. Het is een opgaveformaat om zo'n gebouw te exploren. Daar ben ik erkentelijk voor.”

Als dank komt de wethouder met een persoonlijk cadeau. Op familiëer bezoek in het Brabantse Rosmalen vond hij een origineel glas van de Bredase brouwer De Drie Hoefijzers. Een herinnering aan de tijd dat er treinen met biervaten voor de deur van het pand aan de Zwetstraat stonden. De rails zijn allang verdwenen maar het monument gaat weer bruisen. „We mogen dat wel meer uitventen. Betrekkelijk weinig mensen kennen ons, maar vinden het leuk ze horen wat we doen. Het is tijd voor Stadsherstel 2.0”, aldus Ferf Jentink.

VAN KROT NAAR HOT

Stadsherstel werkt aan bekendheid

Stadsherstel houdt een campagne waarvoor aan alle Hagenaars kunnen meedoen: Van krot naar hot. „Staat er in de buurt een Haags pareltje dat opgeknapt moet worden? Stadsherstel kiest het mooiste pand in treurigste toestand”, zo staat in

het jubileummagazine Haags Karakter. Foto's van dit soort gebouwen tot 1 september opsturen naar info@stadsherstel-den-haag.nl. De hoofdprijs is 1000 euro aan coupons, te besteden in het Makerskwartier van de Boekhorst-

straat. Ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan is er een nieuw logo gemaakt: een S op een gouden schild. Het credo is 'Bouwen aan Haags karakter'. Verder gaat Stadsherstel op Facebook onder het motto 'Iedereen is een Stadsher-

steller'. En Hagenaars kunnen aandeelhouder worden door een certificaat te kopen (46 euro, minimale afname 20). Er zijn nu al meer dan 300 certificaathouders, onder wie bedrijven, particulieren en overheden.